

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Vidékfejlesztési és Fenntartható Gazdaság Intézet; Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Pénzügy és számvitel alapképzési szak, BA, levelező

Belső témavezető: Dr. Szőke Brigitta, Egyetemi adjunktus, Károly Róbert Campus

Fekete Armand Márk

Controlling a laikusok szemszögéből

Szakedolgozatom témájaként a „Controlling a laikusok szemszögéből”-t választottam. Ennek több oka is volt, az első, hogy engem személy szerint nagyon érdekel a controlling osztály által végzett tevékenység, illetve a különböző módszerek és számítások, amelyek mögötte vannak, továbbá, hogy egy olyan terület, mely valódi intézkedéseket nem hoz - csak az általa adott információk alapján a cég vezetősége hoz intézkedést – miként tudja kordában tartani és kielemezni a vállalat működését, stratégiai céljait. A következő indítékom, ezen, téma kiválasztására az az, hogy controlling témában az egyetemi képzésem, illetve tudásvágyam által rengeteg cikket, illetve jó néhány könyvet olvastam el és mindegyik kivétel nélkül úgy beszél a controlling témájáról, mintha mindenki értené a szakzsargont és mindent tudója lenne a témának. Ez felvetette számomra azt a kérdést, hogy tényleg mindenki ennyire ért a controlling témához vagy a szerzők gondolják úgy, hogy munkájukat csak „szakmabeliek” fogják majd kezükbe venni?

A felállított hipotéziseim a következők:

- **H1:** Az emberek döntő többsége nem ismeri a controlling fogalmát, tevékenységi körét.
- **H2:** Azok az emberek, amelyek ismerik a controlling tevékenységi körét úgy gondolják, hogy annak feladatköre csak a pénzügyi osztály területére korlátozódik.
- **H3:** Az iskolai végzettség és a controlling ismerete között egyenes arányosság figyelhető meg.

Az olvasott szakirodalmakon keresztül rengeteg új tudásra tettem szert magam is a controlling témájával kapcsolatban, melyek segítettek az általam végzett primer-, illetve szekunder kutatás precíz és célratoró kialakításában. A szakirodalom feldolgozás után végeztem el a kutatásaimat, melyek segítségével mélyebben beleáshattam magam az általam vizsgált témába. Az előző sorokban említettem, hogy a kutatómunkám során kettő típusú módszert alkalmaztam. Kvantitatív vizsgálatot végeztem el egy Google űrlap segítségével, melyet Facebookon

népszerűsítettem. Mindösszesen 130 kitöltésig jutottam, mely kitöltések mindegyikét elfogadhatónak minősítettem a kapott adatok átvizsgálását követően. A kérdőíven keresztül befolyt információ tömeget Microsoft Excel elnevezésű program segítségével elemeztem ki. Annak ellenére, hogy a kérdőív által nyújtott adatok nagyon informatívak voltak szükségét láttam ezek kiegészítését egy kvalitatív vizsgálatral is. A kvalitatív vizsgálatom mélyinterjú formájában végeztem el. Az interjúban tíz főt kérdeztem meg controllinggal kapcsolatos ismereteikről Heves, Pest és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyéből. Minden elbeszélgetés személyes térben történt.

A dolgozat legszámottevőbb része kétség kívül az előbb említett kutatómunkára kapott válaszok kielemezése volt.

Megfigyelések, melyeket a kutatómunka során tettem:

- Napjainkban megfigyelhető, hogy a pénzügyi tudatosság egyre növekszik, ám a controlling mint menedzsmenteszköz, a hétköznapi emberek számára még mindig kevésbé ismert. Véleményem szerint a fogalmat gyakran nagyvállalati környezettel asszociálják, így a magánszemélyek nem ismerik fel annak - saját döntéshozatalaikban játszott - stratégiai szerepét.
- A mindennapok embereinek controlling ismeretei jellemzően igen felszínesek, sokszor nem ismerik a komplex összefüggéseket a pénzügyi, teljesítménymenedzsment és a döntéstámogató rendszerek között. Ezen ismeret hiánya gátolhatja a hosszú távú tervezést, melynek alapjait az adatok nyújtják. Ez, pedig elengedhetetlen a fejlődéshez úgy vállalati -, mint egyéni szinten.
- A controlling ismeretek alkalmazásának gyakorisága, valamint ezen ismeretek mélysége szorosan összefügg a munkavállalók vállalatban belül betöltött szerepkörével. Szellemi munkakörben tevékenykedő munkavállalók körében jellemzően nagyobb a controlling szemlélet. Az operatív szinteken lévő munkavállalók ezzel ellentétben, viszont kevésbé ismerik annak módszereit, valamint jelentőségét. Az ismeretek közt meglévő különbségből kifolyólag gyakran egyáltalán nem vagy csak nehezen lehetséges az alsóbb szintek bevonása az adatalapú döntéshozatalba, ezzel akadályozva a vállalat hatékonyságát, valamint annak transzparens működését.

A kutatómunkám végére érve egyértelművé vált számomra, hogy a magyar emberek javarészt hallottak a controllingról, ám mélyebb összefüggések, illetve a controllingban rejlő stratégiai potenciál csak a tanult személyek számára egyértelmű. Véleményem szerint a helyzet nem reménytelen, mind az oktatás-, mind a vállalatok kezében megvannak azok az eszközök, melyek a controllinggal kapcsolatos tudás elmélyítését elősegítenék. Úgy gondolom, hogy amennyiben az általam tett javaslatok megvalósulnának, úgy növekedne a pénzügyi tudatossága a magánszemélyeknek ezáltal egy nyugodtabb, pénzügyileg előre tervezett életet tudnának élni. A vállalatok számára, pedig egyszerűbb lenne operatív szinten is megértetni a vezetőség által hozott döntések miértjeit, ezáltal növelve a hatékonyságot, illetve a dolgozói elégedettséget.